

4.3. Liite

4.3.1. Ensimmäisen taulukon toinen palsta: englanninkielisessä versiossa käytetään oikein ilmaisua *azodyes*, "atsovärit". Tietyissä muissa kieliversioissa atsovärien ja atsoväriaineiden ero ei ole selvä. Komission onkin tarkistettava, että kaikki toisinnot noudattavat ehdotetun direktiivin tarkoitusta.

4.4. Liite B: Analyttiset menetelmät

4.4.1. Liitteessä esitetyt analyttiset menetelmät on otettu ainoastaan yhdestä jäsenvaltiosta. Menetelmien uusittavuudessa on ollut ongelmia. Menetelmiä onkin arvioitu tutkimuksen neljännen puiteohjelman MTI-ohjelmassa (mittaus, testaus ja infrastruktuuri), ja parannetuista menetelmistä ollaan sopimassa. Ehdotetussa direktiivissä mainitut menetelmät tulisivat korvata EU:n menetelmillä heti kun ne on viimeistely.

Bryssel 25. toukokuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Aloitteen kehittäminen sääntelykehyksen luomiseksi yhteisön ulkopuolisista maista tulevien maatalouden siirtotyöntekijöiden käytölle"

(2000/C 204/19)

Talous- ja sosiaalikomitea päätti 21. lokakuuta 1999 työjärjestyksensä 23 artiklan 3 kohdan nojalla laatia lausunnon aiheesta "Aloitteen kehittäminen sääntelykehyksen luomiseksi yhteisön ulkopuolelta tulevien maatalouden siirtotyöntekijöiden käytölle".

Asian valmistelusta vastannut "maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö" -jaosto antoi lausuntonsa 10. toukokuuta 2000. Esittelijänä oli Hans-Joachim Wilms.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 24.-25. toukokuuta 2000 pitämässään 373. täysistunnossa (toukokuun 24. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 65 puolesta 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto – lausunnon laatimisen perustelut

1.1. Useilla tuotannonaloilla Euroopan unionissa on työntekijöitä⁽¹⁾, jotka kuuluvat siirtotyöntekijöiden ryhmään. Tämä pätee ennen kaikkea maatalousalaan, jolle tämä työntekijäryhmä on tyypillisempi kuin muille aloille.

1.2. Talous- ja sosiaalikomitea pyrkii oma-aloitteisen lausuntonsa avulla kiinnittämään neuvoston, parlamentin, komission sekä työmarkkinaosapuolten huomion siihen, että maatalouden siirtotyöntekijät ovat merkittävä työntekijäryhmä,

jonka sosiaaliturva on huono. Komitea katsoo, että toisin kuin vaeltavista käsityöläisistä, jotka jatkavat vanhaa kisälliperinnettä ja joiden vaeltamiseen suhtaudutaan myönteisesti, maatalouden siirtotyöntekijöistä on tullut yhteiskunnallinen tabu. Tähän voidaan puuttua ainoastaan ryhtymällä toimiin, jotka olisi pitänyt toteuttaa jo paljon aikaisemmin. Vaikka komitea vuoden 1991 huhtikuussa antoi aiheesta oma-aloitteisen lausunnon, joka sisälsi yksityiskohtaisia ehdotuksia tilanteen korjaamiseksi, maatalouden siirtotyöntekijöiden asema ei ole lainkaan parantunut.

1.3. Siirtotyöntekijöiden panos Euroopan unionin maataloudessa on merkittävä ja välttämätön, erityisesti kun eri jäsenvaltioissa on yhä enemmän pulaa ammattityövoimasta. Lähimenneisyys, erityisesti yhtenäismarkkinoiden syveneminen, unionin laajentuminen, ideologisten rajojen poistuminen Keski- ja Itä-Euroopassa sekä sisällissotien ja köyhyyden aiheut-

⁽¹⁾ Tietyissä kielissä, kuten saksassa, sanalla työntekijä on kaksi muotoa: maskuliini ja feminiini. Tilan säästämiseksi kyseisissä kieliversioissa käytetään kuitenkin ainoastaan maskuliinimuotoa, jolla viitataan sekä mies- että naispuolisiin työntekijöihin.

tamat muuttoliikkeet Välimeren alueella ovat kuitenkin muutaneet maatalouden siirtotyöntekijöiden asemaa huomattavasti. Muutokset heijastuvat maatalousyritysten työn organisointiin, ja niillä on ollut suuri vaikutus paikallisiin ja kansallisiin työmarkkinoihin.

1.4. Työmarkkinapolitiikalla on Euroopan unionissa erityinen painoarvo yksittäisissä jäsenvaltioissa vallitsevan suuren työttömyyden vuoksi, ja unionin politiikalla pyritään työttömyyden vähentämiseen. Maataloudella on sekä itsenäisenä alana ja siihen liittyvien tuotannonalojen välityksellä että aluesuunnittelu- ja rakennepoliittisen asemansa ansiosta suuri merkitys työmarkkinoiden kannalta, koska sen avulla työttömyyttä voidaan torjua tehokkaasti.

1.5. Euroopan unionin maatalouteen kohdistuu tulevaisuudessa uusia jyrkkiä muutoksia. Suunniteltu laajentuminen Keski- ja Itä-Euroopan valtioihin saa aikaisemmista laajentumisista poiketen aikaan sen, että maatalouden siirtotyöntekijöiden määrä lisääntyy huomattavasti ennen kaikkea Keski- ja Pohjois-Euroopassa sijaitsevista jäsenvaltioista. Myös eteläisissä jäsenvaltioissa muutokset ovat huomattavia, mutta niihin vaikuttavat laajentumisen lisäksi myös sellaiset tekijät kuin Kaakkois-Euroopan sotapakolaiset sekä erityisesti Pohjois-Afrikasta tulevat maahanmuuttajat. Tämän vuoksi kolmansista maista tulevien ja ehdokasvaltioista kotoisin olevien työntekijöiden oikeudellisen aseman erot olisi tuotava selkeämmin esiin.

1.6. Yhteiskunnallisen rauhan turvaamiseksi, taloudellisen kasvun edistämiseksi sekä työttömyyden vähentämiseksi neuvoston, parlamentin, komission ja työmarkkinaosapuolten on puututtava tässä oma-aloitteisessa lausunnossa käsitelyihin ongelmiin ja kehitettävä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Lausunnossa on esitetty riittävät lähtökohdat tätä varten. Kaikkien ratkaisujen tavoitteena olisi oltava aiheeseen liittyvien yhteiskunnallisten ja poliittisten tabujen rikkominen ja lakisäateisen sosiaaliturvan takaaminen maataloustyöntekijöille.

2. Lausunnon kiireellisyys

2.1. Siirtotyöntekijöiden määrä jäsenvaltioissa kasvaa koko ajan selvästi ja on osittain jo ylittänyt paikallisten maataloustyöntekijöiden määrän. Monin paikoin siirtotyövoima on syrjäyttämässä paikalliset työntekijät. Keski-Euroopassa sijaitsevien jäsenvaltioiden siirtotyöntekijät ovat lähes yksinomaan kotoisin ehdokasvaltioista, kun taas eteläisissä jäsenvaltioissa on ennen kaikkea pohjoisafrikkalaisia sekä yhä enenevässä määrin kaakkoiseurooppalaisia ja aasialaisia siirtotyöntekijöitä.

2.2. Maatalous työllistää erittäin suuren osan ehdokasvaltioiden työssä käyvistä väestöstä (esimerkiksi Puolassa noin 25 % ja Unkarissa noin 10 %). Maatalousalan mukauttaminen merkitsee todennäköisesti sitä, että rakennemuutosten avulla pystytään luomaan vain vähän uusia työpaikkoja. Suurin osa nykyisistä työpaikoista kuitenkin häviää lyhyessä ajassa. Päinvastaiset ilmiöt, kuten maataloustyöntekijöiden määrän kasvu esimerkiksi Puolassa tai Bulgariassa tällä hetkellä, ovat myös jossain määrin entisten teollisten ja kaupallisten alojen rakennemuutosten tulosta, mutta useimmiten syynä on ääretön köyhyys.

2.3. Afrikan valtioista muuttaa Etelä-Euroopassa sijaitseviin jäsenvaltioihin ihmisiä, jotka haluavat ennen kaikkea päästä pois kotimaansa taloudellisesti puutteellisista ja poliittisesti epävakaisista oloista. Koska kyseisten lähtömaiden kanssa on sovittu ainoastaan kahdenvälisistä vapaata liikkuvuutta koskevista järjestelyistä, näihin maahanmuuttajiin, toisin kuin ehdokasvaltioiden kansalaisiin, ei myöskään tulevaisuudessa voida soveltaa yhteisössä voimassa olevaa liikkumisvapautta.

2.4. Komission yksiköillä ei ole riittävästi resursseja tämän Euroopan laajuisen ongelman hoitamiseen. Niinpä maatalouden pääosasto ei komitean pyynnöistä huolimatta vastaa tästä maatalouden ongelmasta. Myöskään työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosaston resurssit eivät ole riittävät.

3. Siirtotyöntekijöiden työllistäminen Euroopan unionin maataloudessa

3.1. Koska maatalousyritykset erikoistuvat yhä suuremman määrän, ne tarvitsevat lisätyövoimaa, erityisesti kiireisimpinä aikoina. Näitä aikoja, esim. sadonkorjuuaikaa, varten on yleensä palkattu kausityövoimaa. Aikaisemmin kyse oli useimmiten paikallisista työntekijöistä, joita nykyään taas palkataan yhä harvemmin.

3.2. Syyt siihen, että yritykset palkkaavat siirtotyöntekijöitä, yleensä kausityövoimaksi, ovat moninaiset:

- maatalouden rakennemuutosten aiheuttamien demografisten muutosten vuoksi paikallista työvoimaa ei ole riittävästi
- paikallisten työttömien motivaatio, pätevyys tai liikkuvuus omassa maassa ei vastaa yritysten vaatimuksia
- yhteisön ulkopuolelta tulevat työntekijät tarjoutuvat valtuuttakurssierojen ja niistä johtuvan ostovoiman lisääntymisen vuoksi työskentelemään huomattavasti halvemmalla
- osalla siirtotyöntekijöistä on työpaikka kotimaassaan, joten he pitävät ulkomailla työskentelyä mahdollisuutena saada lisäänsioita ja voivat työskennellä matalilla sopimuspalkoilla tai näitä pienemmällä palkoilla

- työsuhteiden määräaikaisuuden vuoksi yritysten on paljon helpompi käyttää siirtotyöntekijöitä
- siirtotyöntekijöitä palkatessa voidaan osittain säästyä ylimääräisiltä sosiaaliturvamaksuilta (esimerkiksi työehtosopimuksen mukaisiin lisäetuuksiin liittyviltä maksuilta).

3.3. Toisaalta työttömät eivät ole kovin kiinnostuneita kausityöstä, koska

- heidän on sopeuduttava epätavanomaisiin työaikavaatimuksiin, ilmastollisiin olosuhteisiin ja joissakin tapauksissa ruumiilliseen rasitukseen, esim. hankaliin työasentoihin
- palkka on useimmiten liian matala ja pysyvä sijoittuminen työelämään mahdollista vain harvoin
- on olemassa vaara, että matala palkka vastaavasti alentaa työttömyyskorvauksia.

3.4. Ongelmia aiheuttaa lähinnä maahanmuutto yhteisön ulkopuolisista maista. Kun yritykset tarvitsevat lisätyövoimaa, ne palkkaavat ulkomaalaisia, ennen kaikkea keski- ja itäeurooppalaisia, työntekijöitä. Etelä-Euroopassa palkataan Keski-Euroopasta mutta erityisesti myös Pohjois-Afrikasta, Maghrebmaista ja yhä suuremmassa määrin Aasiasta kotoisin olevaa työvoimaa.

3.5. Yhtäältä on todettu, että työn organisoinnin muutokset yrityksissä, esimerkiksi useat perättäiset kausityösuhteet (ns. ketjutusopimukset), johtavat siihen, että paikkakunnalla asuvien työntekijöiden työpaikkoja mahdollisesti hävitetään ja paikallinen työvoima korvataan siirtotyöntekijöillä. Toisaalta siirtotyöntekijöiden käytön on todettu mahdollistavan vaarassa olevien työpaikkojen säilymisen pitkällä aikavälillä.

4. Siirtotyöntekijöiden käyttö Euroopassa

4.1. Siirtotyöntekijöiden käyttöä tarkastellaan Euroopassa yhä eriytetymmin. Jäsenvaltiot säätelevät siirtotyöntekijöiden maahantuloa työluvin, ja myönnettävien työ lupien määrä vaihtelee valtiosta toiseen. Työmarkkinaosapuolet osallistuvat kiintiöiden määräämiseen eri valtioissa eri tavoin.

4.2. Kiintiöt eivät kuitenkaan vastaa työpaikkojen kysyntää, joten laillisten siirtotyöntekijöiden lisäksi rekisteröimättömät (laittomat) työntekijät tarjoavat palvelujaan maatalousalalla.

4.3. Laillisesti palkatut siirtotyöntekijät kuuluvat oikeudellisesti kulloisenkin kohdemaan työ- ja sosiaalilainsäädännön sekä työehtosopimusten piiriin.

4.4. Ehdokasvaltiot ottavat työmarkkinatilanteensa vuoksi vastaan vähemmän siirtotyöntekijöitä. Keski- ja Itä-Euroopan

maiden työmarkkinaosapuolten mukaan itäisistä naapurimaista, erityisesti Ukrainasta ja Romaniasta, muuttaa ehdokasvaltioihin prosentuaalisesti paljon enemmän laittomia kuin työluvan saaneita työntekijöitä. He työskentelevät toisinaan työpaikoissa, joissa on aiemmin ollut paikallisia työntekijöitä, jotka puolestaan ovat lähteneet siirtotyöntekijöiksi Euroopan unioniin (nk. ”käytävämuutto”).

4.5. Lausuntoa laadittaessa todettiin, että aiemmista, myös komitean toteuttamista, toimista⁽¹⁾ huolimatta saatavilla olevat tiedot siirtotyöntekijöiden käytöstä maataloudessa ovat edelleen sekä määrällisesti että laadullisesti riittämättömiä. Tilastointia harjoitetaan yksittäisissä jäsenvaltioissa satunnaisesti. Eriytettyjä arviointeja ei ole saatavilla, eikä tiedoista ole laadittu yhteenvetoja yhteisötasolla.

4.6. Siirtotyöntekijöiden vaihdosta on tehty lukuisia kahdenvälisiä ja valtioidenvälisiä sopimuksia. Yksistään Puolalla on noin 30 sopimusta, ministeritason julkilausumaa ja pöytäkirjaa kymmenen eri valtion (unionin jäsenten ja muiden valtioiden) kanssa työntekijöiden, harjoittelijain mukaan luettuina, vastavuoroisen työhönoton säätelemisestä.

4.7. Euroopan unionin maatalousyritykset palkkaavat siirtotyöntekijöitä yleensä avustaviin ja helposti opittaviin tehtäviin, joihin nämä toisinaan ovat ylikoulutettuja. Näin lähtömaat menettävät ammattitaitoista työvoimaa.

4.8. Siirtotyöntekijöiden käytöllä on kuitenkin myös myönteisiä vaikutuksia lähtömaihin. Työmarkkinatilanne helpottuu tietyksi ajaksi, ja työntekijät tuovat kotimaahan valuuttaa, mikä lisää tuloja ja ostovoimaa. Siirtotyöntekijöiden saaman työkokemuksen välityksellä lähtömaihin siirtyy toisinaan myös asiantuntemusta.

4.9. Siirtotyöntekijöiden luvallisen oleskelun pituus vaihtelee EU:ssa jäsenvaltioittain kolmesta kuukaudesta yhteen vuoteen.

4.10. Ehdokasvaltioiden liittyminen Euroopan unioniin tulee muuttamaan maatalousalan työllisyystilannetta ratkaisevasti. Maataloudesta vapautunut työvoima ei todennäköisesti löydä kotimaassaan riittävästi työtä muilta aloilta. On syytä pelätä, että maatalouden jyrkkä rakennemuutos aiheuttaa suurtyöttömyyden ehdokasvaltioiden maaseudulla, aivan kuten Saksan liittotasavallan uusissa osavaltioissa on käynyt vuoden 1990 jälkeen. Tällaisessa tilanteessa työvoiman siirtyminen muualle töihin voi helpottaa lähtömaan työmarkkinatilannetta. Vaikutusta voidaan tehostaa huomattavasti laajalajaisen työmarkkinasuunnitelman avulla. Lisäksi jo olemassa olevat alueelliset ja rajatylittävät työmarkkinat laajenevat ja syvenevät.

⁽¹⁾ EYVL C 355, 21.11.1997, s. 51.

4.11. Laittomien siirtotyöntekijöiden käyttö on erityisen epäinhimillinen ja yhteiskunnallisesti vaarallinen ilmiö, joka uhkaa talouden vakautta. Komitea on tietoinen ilmiön laajuudesta ja merkityksestä. Vaikka tarkkoja tietoja ei luonnollisesti ole saatavilla, komitea katsoo, että laittomuus on suuri ongelma maatalouden siirtotyöntekijöiden käytössä.

5. Päätelmät – sääntelyn tarve

5.1. Yleinen sääntelykehys

5.1.1. Keski- ja itäeurooppalaisten ehdokasvaltioiden kanssa käytävissä neuvotteluissa on kulloinkin otettava huomioon asianomaisen maan kehittyminen. Taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen ajankohtainen taso vaikuttaa olennaisesti edistymiseen, ja saavutettu edistys on otettava huomioon Euroopan unionin ja asianomaisen ehdokasvaltion välisissä liittymisneuvotteluissa sekä aikataulun että oikeudellisten näkökohtien osalta. Tässä yhteydessä rakennetukitoimenpiteillä on suuri merkitys, jotta voidaan parantaa perusrakenteita ja edistää työpaikkojen luomista. Maaseudun kehittämistä on tuettava yhä voimakkaammin.

Periaatteessa komitea kannattaa tarkoituksenmukaisia siirtymäjärjestelyjä, aina ajallisesti rajoitettuja poikkeusjärjestelyjä myöten, jotta työntekijöiden vapaan liikkuvuuden vaikutuksia voidaan säädellä. Järjestelyissä olisi otettava huomioon kunkin ehdokasvaltion konkreettinen kehitystaso. Kun halutut kehitystavoitteet on saavutettu, siirtymä- ja poikkeusjärjestelyistä olisi luovuttava.

5.1.2. Maahanmuuttoa, kiintiöitä yms. koskevien kahdenvälisten sopimusten runsas määrä osoittaa, että on tarpeen määrittellä eurooppalainen maahanmuuttopolitiikka, joka sisältää tarvittavat säännökset maatalouden siirtotyöntekijöiden tulevasta kohtelusta, erityisesti kun tutkitaan priorisoidun työvoiman käyttöä, sekä aloittaa neuvostossa neuvottelut moninaisten kansallisten säännösten yhdistämisestä yhteisön direktiiviksi.

5.2. Aloite

5.2.1. Komitea esittää seuraavan aloitteen maatalouden siirtotyöntekijöiden käyttöä koskevien säännösten määrittämiseksi.

5.2.2. Euroopan maatalousalan työmarkkinaosapuolet ovat käsitelleet siirtotyöntekijöiden työllistämiseen liittyviä ongelmia jo vuosia. Eri tasoilla on jatkuvasti pyritty parantamaan siirtotyöntekijöiden taloudellista ja sosiaalista tilannetta. Komitea aikoo seurata ja tukea pyrkimyksiä.

5.2.3. Komitea panee merkille työmarkkinaosapuolten ilmoituksen jatkaa pyrkimyksiään osana alakohtaista vuoropuhelua ja ryhtyä toimenpiteisiin EY:n perustamissopimuksen

138 ja 139 artiklan nojalla. Komitea pyytää komissiota tukemaan työmarkkinaosapuolten aloitetta ja osallistumaan sitä koskevaan keskusteluun.

5.3. Seurantakeskus

5.3.1. Kaikki prosessin osapuolet tarvitsevat asiantuntevan keskustelun sekä sen perusteella tehtävien johtopäätösten ja aloitteiden pohjaksi laaja-alaisen määrällisen ja laadullisen tieto- ja neuvontajärjestelmän. Tietojärjestelmän keskeinen osa on maatalouden siirtotyöntekijöiden käytön seurantakeskus, jonka komissio perustaa yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa.

5.3.2. Seurantakeskuksen tehtävänä on yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tilastoida muuttoliikkeitä ja arvioida saatuja tietoja sekä tehdä yhteisön toimielimille ja muille osapuolille ehdotuksia siirtotyöntekijöiden tilanteen parantamiseksi. Keskuksen voisi toimia yrittäjäjärjestöjen, ammattijärjestöjen, itseapuryhmien, hallintoviranomaisten ja politiikan edustajien tieto- ja neuvontakeskuksena. Toiminnan tulee liittyä käynnissä oleviin yhteisön aloitteisiin ja edistää niiden verkottumista.

5.3.3. Komitea kehottaa komissiota tukemaan työmarkkinaosapuolten aloitetta ja osoittamaan tarvittavat varat Euroopan maatalouden siirtotyöntekijöiden käytön seurantakeskuksen perustamiseen. Lisäksi komission olisi saatava jäsenvaltiot perustamaan yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa joko kansallisia tai alueellisia verkostoja tiedotus- ja neuvontatointia varten.

5.3.4. Tiedot voidaan saattaa työmarkkinaosapuolten, toimivaltaisten hallintoviranomaisten, komission, poliitikkojen ja kaikkien muiden aiheesta kiinnostuneiden saataville sähköisten tietojärjestelmien avulla. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon esimerkiksi komission suunnittelemaat tietopankkihankkeet.

5.4. Lupakortti

5.4.1. Euroopan unionin ja ehdokasvaltioiden maatalousalan työmarkkinaosapuolet ovat alkaneet neuvotella kahdenvälistä sopimuksia yhteistyön tiivistämisestä. Sopimukset koskevat myös siirtotyöntekijöiden suojelun parantamista.

5.4.2. Siirtotyöntekijöiden suojelemiseksi on otettava käyttöön kirjallinen työlupa, joka työntekijällä on työn aikana oltava mukanaan ja joka on pyydettyä esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle. Henkilötietojen lisäksi lupakorttiin on merkittävä erityisesti sosiaaliturvaa ja koulutusta koskevia tietoja. Kirjallisen työluvan avulla voidaan todeta siirtotyöntekijän oikeudellinen asema. Näin on mahdollista saada selville ilmoittamatta jätetyt työsuhteet ja suojata yksittäisiä siirtotyöntekijöitä tehokkaasti laitoman työnteon seurauksilta. Lisäksi kirjallinen työlupa antaa työntekijälle mahdollisuuden nauttia vastaanottajamaan ammattijärjestöjen tarjoamaa suojaa sekä

saada tukea esimerkiksi työvoimaviranomaisilta, ammattilajjärjestöiltä ja koulutuslaitoksilta. Komitea kehottaa komissiota tukemaan tarkoituksenmukaisia koehankkeita ja siten määrätietoisesti testaamaan tällaisen lupakortin muodossa myönnettävän kirjallisen työluvan käyttöönottoa.

5.5. Säätely

5.5.1. Kausityövoimaa tarvitaan myös tulevaisuudessa maatalouden toimivuuden varmistamiseksi, ja Euroopan unionin ulkopuolelta tulevien työntekijöiden käyttöä on voitava säännellä.

5.5.2. Euroopan unionin liikkumisvapauden periaatteeseen sisältyy myös siirtotyöntekijöiden oikeus vaihtaa työpaikkaa. Saatuaan työluvan yhdessä jäsenvaltiossa Euroopan unionin ulkopuolisista maista tulevilla työntekijöillä on mahdollisuus muuttaa muihin jäsenvaltioihin. Niinpä työilupien myöntäminen on tärkeä kysymys kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden kannalta. Komitea kehottaa komissiota selvittämään asiaan liittyvät oikeudelliset näkökohdat ja yhdessä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa löytämään eurooppalaisen kokonaisratkaisun yhteisön ulkopuolisista maista tulevia työntekijöitä koskevaan kysymykseen.

5.5.3. Komitea kehottaa komissiota vaikuttamaan jäsenvaltioihin, jotta työmarkkinaosapuolet otettaisiin mukaan kansallisten kiintiöiden määräämiseen.

5.6. Hallinto

5.6.1. Valtion viranomaisten, yrittäjien ja siirtotyöntekijöiden on noudatettava lähes käsittämätöntä määrää sääntöjä, lakeja ja asetuksia. Yhteisössä tapahtuvan yhdenmukaistamisen edetessä säännöksiä ja määräyksiä on selkeytettävä. Komitean mielestä hallinnollisten määräysten pikainen yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen on välttämätöntä erityisesti työnantajien ja -tekijöiden kannalta.

5.6.2. Komitea kehottaa komissiota laatimaan yleiskatsauksen voimassa olevista kahdenvälisistä sopimuksista, joita Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat tehneet ehdokasvaltioiden kanssa siirtotyöntekijöitä koskevista kysymyksistä. Komitea odottaa saavansa yleiskatsauksesta tietoa voidakseen tehdä ehdotuksia ja aloitteita nykyisen säännösten yksinkertaistamiseksi. Yhtenäiset eurooppalaiset normit siirtotyöntekijöiden käytön säätelylle ovat tärkeitä sekä lähtö- että kohdemaille.

5.7. Täydennyskoulutus

5.7.1. Koulutustoimenpiteillä on suuri vaikutus työntekijän tuleviin työllistymismahdollisuuksiin maatalousalalla. Tämä ei koske ainoastaan siirtotyöntekijöitä, vaan toimenpiteet voivat tarjota myös vähän koulutetuille, työttömille tai muille vähempiosaisille hyvän perustan maataloustyön aloittamiselle. Niinpä jäsenvaltioiden työvoimaviranomaisille on kiireellisesti annettava asianmukaiset välineet, jotta asiasta kiinnostuneet saavat tietoa koulutuksesta ja voivat osallistua siihen.

5.8. Valvonta

5.8.1. Valvonnan tiukentaminen ei yksistään riitä takamaan lainsäädännön ja työehtosopimusten noudattamista eikä torjumaan laitonta toimintaa ja siten suojelemaan siirtotyöntekijöitä. On myös osoitettava riittävästi varoja tiedotukseen ja valistukseen, joka on suunnattava paitsi työntekijöille ja yrityksille myös suurelle yleisölle.

5.8.2. Valistustoiminnan lisäksi on kuitenkin tiivistettävä tutkintaviranomaisten yhteistyötä Euroopan tasolla, koska laittoman työvoiman välitys on rajatylittävää toimintaa. Siksi komissiota kehoitetaan huolehtimaan siitä, että laittomien työsuhteiden tutkinta ja niitä koskevat oikeudelliset toimenpiteet koordinoidaan Euroopan tasolla yhä paremmin ja että tähän tarkoitukseen osoitetaan riittävästi varoja ja henkilöstöä.

5.9. Sosiaaliturva

5.9.1. Siirtotyöntekijät ovat Euroopan maatalouden kannalta välttämättömiä. Heillä on oltava samat taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet kuin muillakin työntekijöillä. Heidän ponnoksensa alkutuotannon kehitykseen on merkittävä, ja heidän on myös päästävä osallisiksi alan saavutuksista. Tärkeitä saavutuksia ovat sosiaaliturvajärjestelmät sekä muutamissa jäsenvaltioissa käytössä olevat lisäeläkejärjestelmät. Kaikenlainen siirtotyöntekijöiden syrjintä on lopetettava.

5.9.2. Komitea kehottaa komissiota analysoimaan maatalousalan sosiaaliturvajärjestelmiä ja pohtimaan yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa mahdollisuuksia ulottaa järjestelmät koskemaan siirtotyöntekijöitä. Tässä yhteydessä sosiaalivakuutuksen olisi turvattava siirtotyöntekijän ansaitsemat etuudet ja yksilöllisesti ansaittu eläkeoikeus olisi voitava siirtää kulloiseenkin kotimaahan.

Brüssel 24. toukokuuta 2000.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI